

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

41. An si Episcopus incipiat consecrationem in peccato mortali, si in mea
sententia paulò ante impositionem manuum, & verborum prolationem,
Accipe Spiritum sanctum, eliciat actum contritionis, ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76369)

faciem, & in to 2. tr. 1. Refol. 8. §. Sed quid, in fine, & hic sup. in ef. 4. Refol. 21. §. Verum, & in tom. 3. tr. 6. Refol. 94. §. Sed dato, à lin. 5. & in tom. 7. tr. 1. Ref. 106. §. Sed, ad med. & ibi in tr. 2. ex Ref. 95. vel, ad lin. 6. & in tom. 9. tr. 7. Ref. 95. à lin. 3. & vers. Quæ quidem.

in cap. nam concupiscentiam, in prima lect. in fin. de con-
stit. Suar. lib. 3. de legib. cap. 15. n. 8. Nauar. in sum. c. 2. 2.
n. 49. Emanuel Sa verb. lex. n. 6. Philiac. de offic. Sacerd.
tom. 1. p. 2. lib. 2. cap. 2. dist. 1. Hoc autem intelligunt
Nauarrus, Philiarthus, & Emanuel Sa de præcepto,
sub solo tamen veniali obligante. Et hanc opinionem
videtur aperte sequi Sayr. *Claus regia lib. 3. cap. 7. n. 26.*
ait enim non importare dicta verba obligationem sub
mortali. Alij verò dicunt ea verba non importare præ-
ceptum aliquod, quia sunt simplicia quædam verba
& quando ius, vel superior aliquod sub culpa præci-
pere volunt, fortioribus terminis uti solent. Ita Caietanus
2. 2. q. 186. art. 9. circa solutionem ad secundum,
Castro lib. 1. de pœnali, cap. 5. docum. 4. Salon 2. 2. q. 77.
art. 1. controu. 8. col. 5. vers. ex his sequitur, Carbon de le-
gibus, lib. 7. disp. 4. ad fin. Valquez 1. 2. disp. 138. cap. 3.
n. 24. qui hoc limitat n. 25. præter quàm in legibus conten-
tis in iure Canonico, & Concilijs quæ per solum
verbum imperatiui modi obligant ad culpam. Quod
intelligendum est iuxta materiæ grauitatem, & neces-
sitate. Alij denique volunt standum esse consuetudi-
ni acceptanti, & intelligenti ea verba: si enim ea ex-
plicuit tanquàm verba præcepti, continebunt præceptum;
si verò tanquam verba consilij, continebunt
consilium. Vbi autem consuetudo nihil explicuit, spe-
ctandam esse materiam, et si ea magni ponderis, & neces-
sitate sit, & ita, verisimile sit, eam sic à superiore
ponderatam, continebunt præceptum, secus autem
si non. Sic Anton. in cap. nam concupiscentiam, in fin. de
constit. & vbi Panorm. n. 4. Imola num. 10. Alexand. de
Neuo n. 26. Angel. verb. lex, n. 3. & ibi Tabien. qu. 28.
n. 29. Armilla n. 4. Syluest. verb. Præceptum, q. 2. Eue-
rard. in suis Topicis loco ad æquipollentibus, n. 11. San-
chez tom. 2. sum. lib. 6. cap. 4. n. 39. Hoc supposito Au-
ctores primæ, & tertiæ sententiæ assererent iura Can-
onica, cum verbis imperatiuis asserentibus Episco-
pos in Consecratione debere esse ieiunos obligare
sub mortali, Auctores verò secundæ sententiæ hoc
non admitterent. Et ideo doctus, & amicissimus Pater
Tambutinus *Opusc. de commun. cap. 1. §. 6. n. 49.* sic ait:
Doctores quarunt vniuersaliter, an verba imperatiui
modi, & in actu exercito præceptum indicantia, ab-
solutè prolata, præceptum contineant, qualia sunt, facite,
caute, soluite, abstinete omnes, nemo audeat, &
his æquipollentia. Et primò sunt aliqui qui putant
probabiliter hæc nequaquam continere præceptum,
sed consilium. Alij secundo probabiliter censent qui-
dem præceptum continere, sed solum sub veniali, non
autem sub mortali. Alij denique tertio probabiliter
idem dicunt prædicta imperatiua verba, tunc solum
præceptum indicare sub mortali, quando sunt in ma-
teria graui; nec alias opiniones probabiles inuenies
de hac re. Ita ille. Vnde probabiliter quis dicere posset
in casu nostro Episcopos consecrantes non ieiunos,
peccatum mortale non committere.

2. Quod potest confirmari: nam iura Canonica as-
serunt Episcopum ministrantem Sacramentum Con-
firmationis debere esse ieiunum, ut patet ex cap. vi iei-
uni, & cap. Episcopi, de Consecratione, dist. 5. Sed hoc
non obstant Doctores asserunt dicta iura non indu-
cere præceptum, sed consilium. Et ita ex Granada,
Hurtado, Ochagavia, Henriquez, Coninch, P. Suarez
Layman, & alijs docet P. Leander de Sacram. tom. 1. r. 3.
d. 2. q. 12. Ergo & idem dicendum videtur in casu no-
stro, videlicet iura quæ requirunt ieiunium Episco-
pis consecrantibus non importare præceptum, sed
consilium, ideo tu cogita, & in praxi contrarium ob-
serua, & sic sacros Antistites ieiunos alios consecrare
videmus.

RESOL. XL.

An Episcopus consecrando aliquem in peccato mor-
tali peccet mortaliter? Ex parte 12. tractatu 1.
Refol. 40.

§. 1. Prima facie videtur respondendum negatiue,
quia, ut supra visum est non desunt Auctores
asserentes, nec consecrationem Episcopi nec Episco-
parum esse Sacramentum: ergo. Verum contrariam
sententiam tenendam esse puto. Vnde Azotius *part. 1.
lib. 3. c. 3. q. 12.* sic ait: Quæritur an Episcopus lethali-
ter delinquat, si lethalis peccati conicius consecratur.
Quidam affirmant ea ratione, quod per consecratio-
nem potestatem Ordinis suscipit, quæ est facultas
quædam Sacramenta conferendi; igitur eo ipso,
quod cum lethali peccato accipit consecrationem,
facit contra sanctitatem Sacramento debitam; in-
digne enim suscipit potestatem spirituales Sacra-
menta ministrandi. Negant alij, quoniam per Con-
secrationem nullum Sacramentum, nullamque cha-
racterem suscipit, quamvis quædam Ordinis pot-
estatem consequatur. Prima opinio videtur valde
probabilis; nam quamvis per Consecrationem Episcopi
character non imprimatur, datur tamen Ordinis po-
testas, qua Episcopus sit apertus, & idoneus; & proin-
de dignus minister ad quædam Sacramenta mini-
stranda. Ita ille; qui tamen videtur sententiam con-
trariam improbabilem non putare. Sec hoc non ad-
mitteret Marchinus de Sacram. Ord. p. 1. tract. 1. cap. 11.
num. 18. nam sic asserit. Probatum eadem conclusio
ab absurdis; si ordinatio Episcopi non est verum Sa-
cramentum, & verus Ordo, sequitur Episcopos or-
dinantes, & etiam qui ordinantur, si in peccato
mortali tunc essent, nullum nouum peccatum ad-
missuros, cum solum in praua Sacramentorum admi-
nistratione noua peccata committant: hoc autem
alienum esse ab omnium consensu quis non videt?
Hæc Marchinus: & ideo nostram sententiam do-
cent ipsimet aduersarij, qui contendunt Consecra-
tionem non esse Sacramentum, ut Hurtado variat.
tom. 2. tract. 12. refol. 3. §. 4. n. 111.

RESOL. XLI.

An si Episcopus incipiat Consecrationem in peccato
mortali, si in mea sententia paulò ante impositionem
manuum, & verborum prolatione. Accipit Spiritum
sanctum, eliciat actum contritionis, excusetur à pec-
cato mortali?

Et adducitur in textu huius Resolutionis exemplum de
Confessario, qui in peccato mortali incipit audire
Confessionem alicuius, etiam si ante absolutionem
conteratur, pro quo affirmatur, quod non erit li-
ber à peccato mortali? Ex parte 12. tractatu 1.
Refol. 41.

§. 1. Aliqui respondebunt negatiue exemplo
Confessarij, qui sic incipiat audire confes-
sionem alicuius in peccato mortali; etiam si ante ab-
solutionem conteratur, non erit liber à peccato mor-
tali. Et ita docet Franciscus Lugo de Sacram. lib. 1. c. 1.
cap. 1. quest. 4. num. 38. Auerla de Sacram. quest. 64.
sect. 4. Suarez in 3. part. tom. 4. disput. 18. sect. 1. Polle-
uinus de offic. Parochi, cap. 5. num. 41. Et alij. Probatum,
quia totum illud opus est factum, & tendit ad san-
ctificationem recipientis; ac subindo prærequirit

sanctitatem ministrantis, & ita peccaret mortaliter qui vel abluere, vel ungere inciperet in mortali.

2. Sed his non obstantibus affirmatiue aliqui respondent; & ita me citato tenet Eminensissimus Lugo de Sacram. disput. 8. num. 158. ubi sic ait: Verius tamen existimo, non esse peccatum mortale audire præcisè confessionem in peccato, dummodo quis habeat propositum, confitendi, vel habendi actum contritionis, antequam proferat verba absolutionis, vt docet Henriquez lib. 6. cap. 18. num. 6. in gloss. lit. V. Et Diana loco citato, qui id probat ex eo, quod tunc Sacerdos non administrat Sacramentum, sed solum quando non absoluit: Verum de hoc ipso reddenda est ratio: nam aduersarij dicunt Sacramentum non solum administrari, quando proferitur forma, sed etiam quando apponitur materia vt constat in Baptismo, unctione, & alijs, que non solum ministrantur quando proferuntur verba: sed etiam quando fit ablutio, unctio, &c. Ergo in Sacramento Pœnitentiæ idem dicendum erit. Ratio ergo à priori, ex qua oritur discrimin ab alijs Sacramentis, hæc esse videtur, quod Sacerdos audiendo confessionem non agit, sed habet se passiuè, cuius signum est quod etiam si Sacerdos præ intentionem audiret peccata alicuius subdito accusantis se apud ipsum, & petentis absolutionem, posset procul dubio illum absolueret: auditio ergo, licet sit aliquo modo actus iudicialis, latè sumptio nomine actus, non est actio tamen strictè Confessarij, sed effectus actionis pœnitentiæ terminata ad Confessarium iudicem, qui habet se passiuè; & ideo non prærequiritur intentio Confessarij, sed pœnitentiæ, cuius illa est actio; & propter eandem rationem non requiritur status gratiæ in Sacerdote: quia tunc non agit, sed patitur à pœnitente, vt possit postea agere, & absolvere ipsum. Ex quo patet responsio ad argumentum supra adductum pro contraria sententia. Fatetur enim requiri potestatem in Confessario, vt auditio illa sit valida, & pars Sacramenti Pœnitentiæ, quia debet confessio fieri iudici, & ab eo audiri: hoc tamen non probat illam esse actionem iudicis, per quam Sacerdos agat, & operetur gratiam. Sic vt etiam nunc Sacramentum Matrimonij sit validum, debet fieri apud Parochum, vel eius locum habentem; ipse tamen Parochus non agit, aut operatur gratiam illius Sacramenti, sed habet se passiuè, vt testis audiens consensum vtriusque coniugis, qui non erit validus, nisi exprimat apud Parochum. Sic confessio non erit valida, nisi fiat apud iudicem: iudex tamen non agit, vel operatur gratiam; quatenus audit, sed quatenus operatur profertur sententiam absolutionis. Et hæc omnia docet Lugo, quæ quidem probabiliter applicari possunt in casu nostro.

RESOL. XLII.

An si Episcopus in peccato mortali consecraret, verbi gratia, tres Episcopos vnum tantum peccatum committeret, vel tria?

Et apponitur, quod duo, vel tres, & quinque Episcopi simul consecrari poterunt sine dispensatione. Et pro prima difficultate adducitur exemplum de Confessario, qui si, verbi gratia, successiuè centum personas in peccato absolueret, non centum, sed vnum peccatum committeret? Ex parte 12. tractatu 1. Resol. 42.

Suppono cum Alzedo de praxi Episc. part. 1. cap. 4. num. 13. quod duo, vel tres, & quinque Episcopi simul consecrari poterunt sine dispensatione. Tom. IV.

ne, cap. cum sit, §. de consecr. Eccles. vel Altaris, & ibi Panor. mit. num. 1. & omnes scribentes.

2. Hoc supposito, aliqui negatiue respondent, quia licet administret plura Sacramenta ordine, & numero diuersa, tamen quia successiuè administrantur, videntur administrata per modum vnius, & ita constituitur vnum tantum peccatum in genere mortis; sicuti si confirmaret plures personas in peccato mortali, vel illas ad Sacerdotium, vel alios Ordines promoueret, exemplo Confessarij, qui si, verbi gratia centum personas in peccato mortali successiuè absolueret, non centum, sed vnum peccatum committeret. Et ita docet præter alios à me alibi adductos doctus Pater Tamburinus Opusc. de Confess. lib. 2. cap. 3. §. 8. num. 55.

3. Verum contrariam sententiam de Confessario alij sustinent; & sic in nostro casu de Episcopo dicent. Sed quia prima opinio est probabilis, probabiliter puto sustineri posse in casu nostro Episcopum, non tria, sed vnum peccatum committere.

RESOL. XLIII.

An irregularis, vel excommunicatus, electus, & confirmatus Episcopus, non obtenta absolutione, aut dispensatione, possit absque peccato mortali sumere Consecrationem?

Et quid, si hic obiter queras, quid faciendum sit, si hereticus occultus, qui ad mentem rediit, & nec ab Episcopo, nec ab alio absolutionem in foro conscientie obtinere potuit?

Idem est de illo, qui per pium Confessarium non potuit obtinere licentiam a Superiore, vt absolueretur à reservationis, si absque nota non possit omittere Sacramentum, aut Communionem.

Et deducitur, quod irregularis etiam ex delictis, si sit occultus, non tenetur reseruare fructus? Ex parte 12. tract. 1. Resol. 43.

Suppono talem electum, & confirmatum Episcopum, ante consecrationem omnem adhibuisse diligentiam in sacra Pœnitentiaria, & non potuisse absolutionem ab excommunicatione, vel dispensationem ab irregularitate obtinere, nec posse Episcopatum renunciare, vel diutius suam Consecrationem differre absque aliorum scandalo; in tali, inquam, casu potest absque peccato se consecrare, & postea progredi in diligentis adhibendis, pro absolutione, & dispensatione. Probatur, quia præceptum de vitando scandalo, & tuenda propria fama fortius est præcepto Ecclesiæ imponentis excommunicationem, & irregularitatem: ergo. Quod patet ex his quæ asserunt DD. & ideo Magister Serra in 2. 2. D. Th. q. 1. art. 4. sic ait: [Si queras quid faciendum si heretico occulto, qui ad mentem rediit, & nec ab Episcopo, nec ab alio absolutionem in foro conscientie obtinere potuit?] Respondetur, non teneri se prodere, nec crimen suum fateri coram testibus, & Notario, vt sic in vtroque foro ab Inquisitoribus absolueretur, sed posse per viam Pœnitentiariæ non detecto suo nomine ad Summum Põtificem mittere, vt sui absolutionem alicui committat. Quod si nõ possit facere, nec Romam ire, & instar tempus implendi præceptum animæ confessionis, & communionis quam sine graui scandalo, aut infamia non potest omittere, poterit cuilibet Confessario approbato confiteri; qui illum directè absoluens à peccatis non reseruatis, indirectè absoluat à crimine hæresis. Et idem est de eo, qui misit ad Summum Pontificem; vt sui absolutionem alicui committat, & interim si non communicet, aut celebretur.

Sup hoc à simili de Episc. successiuè aliquos ordinante, in tom. 1. tr. 7. Ref. 64. §. ult. ante medium.

Alibi in to. 1. tr. 7. Ref. 5. §. Hæcque, & seq. & in multis alijs eius not.

Sup. hac quæ signanter in tom. 5. tr. 8. Ref. 21. & in alijs eius not.

RESOL. XLIII.